

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ*

Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. **Σπυρ. Μαρινᾶτος** παρουσιάζων τὸ κατωτέρω δηλούμενον ἔργον λέγει τὰ ἑξῆς :

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν τὸ βιβλίον τοῦ κ. Βάσσου Καραγεώργη *Excavations in the Necropolis of Salamis*. Τὸ βιβλίον κατατάσσεται ὑπ' ἀρ. 3 εἰς τὴν μείζονα δημοσίευσιν ὑπὸ τὸν τίτλον *Salamis*, ἀποτελεῖται δ' ἐξ ἑνὸς τόμου περιέχοντος τὸ κείμενον καὶ τὰς εἰκόνας καὶ ἑτέρου τόμου περιέχοντος τὰ ἀρχιτεκτονικὰ σχέδια τῶν τάφων.

Ἡ Σαλαμίς, πόλις σπουδαιοτάτη ἐπὶ τῆς Ἀνατολ. παραλίας τῆς Κύπρου, ἐταυτίζετο ἐπὶ μακρὸν πρὸς τὴν ὀλίγον μεσογειότερον κειμένην Ἑγκωμην (Ἑσσηκώμην), ἣτις πάλιν σήμερον ταυτίζεται πρὸς τὴν Ἀλασίαν. Ἀλασία ἦτο ὄνομα κοινὸν καὶ ἐπὶ τῆς Μικρασιατικῆς χερσονήσου. Φαίνεται νὰ συνδέεται κατὰ τινα τρόπον πρὸς τοὺς Ἀχαιικοὺς ἀποικισμοὺς τῶν Ἑλλήνων τῆς Μυκηναϊκῆς Πελοποννήσου. Ἑσχον τὴν τιμὴν πρὸ ἐτῶν νὰ παρουσιάσω ἀνακοίνωσίν μου ἐνώπιον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἔνθα ὑπέδειξα ὅτι τὸ ὄνομα, γνωστὸν ἤδη εἰς τὸν Ὅμηρον, ἀνῆκεν εἰς τὴν Ἀρκαδοτριφυλιακὴν ὁμάδα τῶν Ἀχαιῶν. Ἀλήσιον καὶ Ἀλασσην ὑπῆρχον καὶ πολὺ βραδύτερον ἐκεῖ καὶ ἀφιέρωμα τούτων ἐνεπίγραφον εὑρέθη εἰς τὴν Ὀλυμπίαν.

Σήμερον ἡ Ἀλασία τῆς Κύπρου χωρίζεται ἀπὸ τῆς Σαλαμῖνος. Πάντως αἱ δύο πόλεις ἔκειντο πολὺ πλησίον ἀλλήλων, ἐν περίπου χιλιόμετρον, ὃ δὲ μεταξὺ τούτων χώρος καλύπτεται ὑπὸ ἀπεράντου νεκροταφείου, ἑνὸς τῶν μεγίστων καὶ πλουσιωτάτων τῆς ἀρχαιότητος. Τὸ νεκροταφεῖον ἐσπλάττετο ἢ ἀνεσκάπτετο ὑπὸ ἐρασιτεχνῶν ἀπὸ ἀρκετῶν αἰώνων, μέχρις οὗτου συστηματικαὶ ἀνασκαφαὶ ἤρχισαν ὑπὸ ξένων καὶ Κυπρίων. Ὁ κύριος Καραγεώργης παρουσιάζει ἐνταῦθα τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Κυπριακῆς Ὑπηρεσίας Ἀρχαιοτήτων, περὶ ὧν ἔχει δημοσιεύσει καὶ προηγουμένως ἐκθέσεις.

* Συνεδρία τῆς 8ης Μαΐου 1969.

Τῆς νεκροπόλεως δεσπόζει ἐπιβλητικὸς τύμβος, κείμενος μεταξὺ τῆς μονῆς Ἁγίου Βαρνάβα καὶ τοῦ δάσου τῆς Σαλαμῖνος. Ἐνταῦθα κεῖνται οἱ μεγαλοπρεπέστεροι καὶ πλουσιώτεροι κτιστοὶ τάφοι, εἴτε ἀπ' εὐθείας βασιλικοί, εἴτε ἀνήκοντες εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν τῆς πόλεως.

Ἀρκετοὶ τάφοι ἐσκάφησαν καὶ ὑπάρχουν πολλοὶ ἀκόμη πρὸς ἀνασκαφήν. Εἰς τὸ προκείμενον βιβλίον δημοσιεύονται ἕξ μόνον τάφοι. Εἰς ἐκ τούτων, εἰς τὰ σπουδαῖα κτιστὰ ταφικὰ μνημεῖα καταλεγόμενος, ἦτο πρὸ αἰώνων γνωστὸς ὡς τάφος ἢ ὡς φυλακὴ τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης. Οἱ τοιοῦτοι τάφοι ἔχουσι δρόμον ὁδηγοῦντα εἰς εὐρύχωρον καὶ στερεὸν καμαρωτὸν θάλαμον. Εἰς τὸν προκείμενον τάφον ἡ καμάρα ἀποτελεῖται ἐκ πελωρίων λιθίνων πλακῶν. Ὁ κ. Καραγεώργης, ἀφοῦ προηγουμένως εἶχον ἀνακαλυφθῆ καὶ σκαφῇ ὅμοιοι τάφοι, ὑπόπτευσε τὴν ἀληθῆ φύσιν καὶ τοῦ μνημείου τούτου. Ἡ ἀνασκαφὴ ἐδικαίωσε τὰς προσδοκίας του. Ὁ θάλαμος ἔκειτο πρὸ πολλοῦ σεσυλημένος, ἀλλ' ὁ δρόμος παρέσχε πολὺ τιμα εὐρήματα.

Πάντων τούτων τῶν τάφων ἡ χρονολογία ἀνήκει εἰς τὴν πρῶτον καὶ τὴν ὥριμον Κυπροαραχαϊκὴν ἐποχὴν, ἣτις καλύπτει τὸν 7ον π.Χ. αἰῶνα. Ὑπάρχουσιν εὐρήματα ἀνερχόμενα μέχρι καὶ τοῦ 8ου αἰ. καὶ κατερχόμενα καὶ μέχρι τοῦ 6ου αἰῶνος. Τὰ κεραμεϊκὰ εὐρήματα εἶναι τὰ συνήθη, κυρίως ἡ δίχρωμος κεραμεϊκή. Σπουδαῖα εἶναι τὰ μετάλλια καὶ ἕξ ἄλλων ὕλικῶν ἀνάμεικτα ἀντικείμενα. Μέγα ἐνδιαφέρον παρουσίασαν ὅμως οἱ ἵπποι καὶ τὰ λείψανα τῶν ξυλίνων ἄρμάτων, ἅτινα συγκατετίθεντο εἰς τοὺς δρόμους τῶν τάφων καὶ παρουσιάσθησαν ἐπανειλημμένως. Ὁ ὁμιλῶν, ἥδη ἀπὸ τοῦ 1955 καὶ 1956, ὑπόπτευσε τὸ γεγονὸς τοῦτο διὰ τοὺς Μυκηναϊκοὺς τάφους τῆς Πύλου, ὑποστηρίξας ὅτι ὁ νεκρὸς κατεβιβάζετο εἰς τὸν τάφον ἐπὶ τοῦ ἄρματος του. Εὐθὺς μετ' ὀλίγον εὐρέθησαν καὶ οἱ πρῶτοι ἵπποι, τεθαμμένοι εἰς τὸν θολωτὸν τάφον τοῦ Μαραθῶνος. Νῦν ἔχομεν τὰ λαμπρὰ παραδείγματα τῆς Κύπρου, ἀνήκοντα εἰς τὰς γενεὰς ἐκεῖνας, αἱ ὁποῖαι ἐξέθρεψαν τὸν Ὅμηρον. Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορά, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Κύπρος παρουσιάζει τὴν συνέχειαν τῆς Μυκηναϊκῆς παραδόσεως. Ἐλπίζεται δέ, ὅτι ἡ περαιτέρω συνέχεια τῶν ἀνασκαφῶν θὰ παρουσιάσῃ ἀνάλογον ἐνδιαφέρον.